

pehal po klancu življenja, tudi če bi bil tisočkrat padel — Karla ima Oražna in svoj lastni dom. Jaz pa sem sam in lahko hodim poti, kakor nanesa . . . Škrjančki! Kako lepo ime si nam bil dal v tistih časih, ko sem se tvoje figure tako veselil, da se mi je zdela domovina njiva, nad katero smo žvrgoleli . . . Zdaj je vsega konec. Pozabljena preteklost, pozabljena ljubezen, pozabljena prešernost!»

Nalil sem čaj v skodelici.

Štefan si je prilil ruma in me nenadoma vprašal: »Ti, ali ti je znana slika La bella di Tiziano?»

»Spominjam se . . . Lepa, po imenu neznana Florentinka, ki jo je Tizian naslikal. Toda čemu me to vprašuješ? . . .«

»Skok od domovine in škrjančkov do Tiziana in njegove lepote se ti zdi nelogičen;« se mi je smejal Štefan, »toda nič se ne boš čudil, če ti povem, da sem odkril živ model, ki živi samo par stoletij prepozno, da bi ga umetnostni zgodovinarji ne podteknili Tizianu za vzor njegove lepote . . .«

»Kako?« sem se čudil jaz.

»Vse ti bo jasno. Dokler sem bil zaverovan v bodočnost in mislil na Karlo in na domače gnezdo, sem ljubil cvet domovine. Z bohemskim mojim življenjem pa se mi je vzbudila želja samo po lepoti, če je vzrastla tudi na tujih vrtovih. Po srcu in ljubezni pa ne vprašam. Tako sem začel igrati ljubezen z domačo hčerko v gostilni bolj slabe vrste, kamor me je nekoč slučaj zanesel. Tam onkraj Mure je Bella, kakor sem jo krstil prvi hip, ko sem jo zagledal; njen oče, ki je nekoč prodajal pomaranče, fige in sadje iz Italije, ji je dal južne krvi in tako je vzrastla sred graških nelepkih deklet klasična lepota, ki bi jo Tizian še enkrat slikal, če bi živel vdrugo. Vidiš, tako si kratim čas . . .«

»To ni nič, Štefan . . .« sem ugovarjal jaz. »Škoda časa in tvojega srca, da se tako igraš s svojo mladostjo . . .«

»Že zopet pridigaš . . . Če bi te že odnekad ne imel rad, bi ti sedaj ušel in te nikdar več ne videl. Tako sem pa vesel, da sva se sešla. Pozabiva vse, prijatelj! Misli le, da se osameli Štefan Pokoren vkljub svojemu bohemskemu življenju in svoji razdrapanosti neskončno veseli, da te je

srečal. In če te v svoji radosti vabi na vesel večer, ali mu prošnjo odbiješ? Triinštirideset pól dolgo novelo sem nedavno poslal v domovino, včeraj mi je odgovorila s peterimi rožnatimi bankovci. Pojdi z menoj, pokažem ti Tizianovo lepoto!»

Štefan me je tako lepo prosil, mi posadil klobuk na glavo, mi oblekel suknjo, me vlekel do vrat in jih nastezaj odprl, da sem se mu moral vdati.

Tisto noč sem videl slovenskega študenta ob zatonu njegove gloriije.

Po nešteti ulicah in uličicah me je vozil Pokoren, mimo svetlih, elegantnih izložb, ki so se bleščale v električnih lučih, mimo visokih, aristokratskih palač in mimo revnih, temnih hišic

SPOMENIK KNEZA PONIATOWSKEGA.

po ozkih razdrapanih trotoarjih, kjer je brlel vsak streljaj žalosten plamenček plina, da si videl komaj par korakov daleč jasno pred seboj. In glavo dam, če bi sedaj vedel, kje in kako se je Štefan ustavil pred nizkimi, steklenimi vrati, kjer je za zagnjenimi šipami hreščala harmonika, grmel bas, piskal klarinet in kjer so v visokih legah pele gosli.

Ustavil se je in mi dejal: »Tu je Bella, in če je lokal zanemarjen, ona vsledtega ni nič manj lepa . . .«

Vstopila sva.

V kotu krog okrogle mize so igrali godci; v veliki, nizki sobi so kričali ljudje, kvartali, pili in kadili. Prerinila sva se med njimi v drugo sobo. Mala je bila, ogromna peč jo je delala še manjšo, izpod nizkega stropa je svetila umazana petro-